

Homenatge a Jaume Albertí (Pollença, 1975)

Firma de Jaume Albertí (març 1946)

Pedro Ballester del Rey, 45 anys de feina i vida a Inca

XIV JORNADES D'ESTUDIS LOCALS

Antoni Aulí Ginard

Joan Cánovas Salvà

Jaume Soler Capó

---

1. Introducció

La intrahistòria, la vida diària dels pobles, la fan les persones. Unes amb més silenci i altres amb més rebombori; però el dia a dia conforma amb el pas del temps el que en el futur es recordarà amb més o menys intensitat. Quedaran o no en el record col·lectiu actuacions i fets als quals en moltes ocasions se'ls dóna una importància minsa en el moment que ocorren; però, que tenen recorregut en el futur. Actuacions i fets que, amb el pas del temps, ningú recorda qui va les iniciar, però que perduren.

La feina del dia a dia, la intrahistòria, la fan les persones. Persones que neixen o arrelen en un indret, en una terra. A Inca, arribà fa quaranta-cinc anys Pedro Ballester del Rey i arrelà a la terra. Arribà destinat com a mestre a l'escola pública d'Inca.

El context social i polític del moment era complex. Es vivien els anys de la dictadura del general Franco i existien grans diferències entre les classes socials: pobres i rics. Inca viu, llavors, el *boom* de la sabata; és a dir les fàbriques treballen a gran ritme, i al mateix temps comencen a arribar gentes de terres peninsulars a la cerca d'una millor vida.

És una època de dificultats, però es comença a sortir de la misèria i de la fam que provocà la Guerra Civil Espanyola. És una època en què es realitza una gran campanya nacional d'alfabetització, ateses les carències formatives de la població; una època en què l'educació a Inca estava, majoritàriament, en mans dels ordes religiosos i en què l'escola pública estava molt desprestigiada i a la qual acudien els fills de les famílies més humils.

L'any 1969, un any després de la seva arribada a Inca, Pedro Ballester és nomenat director del centre públic. Poc temps després és elegit regidor de l'Ajuntament..., la seva integració social i laboral a la ciutat ja és un fet.

Serà testimoni i part activa dels canvis educatius, socials, que viu i viurà Inca fins als nostres dies. Serà i és protagonista del dia a dia, de la intrahistòria que deia Unamuno, i de la història recent gran o petita de la vida a Inca, en el quasi darrer mig segle de vida.

Els mestres i membres de l'Arxiu-Museu de l'Educació de les Illes Balears (AMEIB) volem donar a conèixer, a través de la comunicació que presentam en aquesta nova edició de les Jornades d'Estudis Locals d'Inca, diverses pinzellades de la figura i la feina del Pedro Ballester del Rey a Inca, des de la seva arribada fins als nostres dies.

2. Pedro Ballester del Rey. La persona

Fill d'un mestre de Pego (Alacant), neix a Alcalà de Júcar (Albacete),¹ el 15 de setembre de 1939. Casat amb María del Carmen Nebot Tomàs, pare de sis fills, vol tenir una especial mostra de valoració cap a la seva esposa, avui molt malalta.

-“Sense la labor de la meva dona, també mestra, a ca nostra i amb la família jo no hauria pogut fer moltes coses en les quals he participat. He de reconèixer-ho abans de res. Realitzà una gran tasca i fou una extraordinària companya”; són les paraules inicials de Pedro Ballester del Rey, “don Pedro” per a molts pares i mares, nins i nines i molta gent que el coneix a Inca.

Mestre, antic director del col·legi Llevant, president de la Fundació Alzina, pèrit cal·ligràfic, membre de l'Opus Dei des de fa mes de trenta anys, president del sindicat de docents ANPE fins a la seva jubilació; es tracta, sens dubte, d'una persona polièdrica que ha treballat amb ganes, amb força i amb molta il·lusió per la ciutat que el va acollir i on resideix.

A més de totes aquestes actuacions, Pedro Ballester del Rey fou corresponsal durant uns anys del diari *Última Hora*. També, participà activament en el Programa d'Orientació Familiar amb nombroses xerrades per a matrimonis i parelles de nuvis a Palma, Inca, Lloseta..., al llarg de més de trenta anys i pel qual passaren més de mil cinc-cents persones. Així mateix, forma part del grup de voluntaris que reparteixen aliments a domicili del menjador social de Càritas.

3. Els seus inicis a Alberic

Acabà el seus estudis de mestre, pel Pla de Magisteri de 1950, l'any 1962. El seu títol de mestre està datat el 23-09-1963.² Precisament, aquest mateix any passà a la situació de reserva després d'haver realitzat el servei militar a l'Agrupación Infantería Guadalajara, número 20.³

Són les mateixes dates en què aprovà les oposicions de mestre. Per poder presentar-s'hi era necessari complir determinats requisits i aportar distinta documentació una vegada haver-les aprovades. Així, per exemple, haver aprovat:

“el cursillo para la obtención del Título de Instructor Elemental del Frente de Juventudes” o presentar el certificat de bona conducta expedit per un capellà, la guàrdia civil; així com

1 AMEIB-SECCIÓ ADMINISTRATIVA-Expedient personal del mestre Pedro Ballester del Rey. Partida de naixement.

2 AMEIB-SECCIÓ ADMINISTRATIVA-Expedient personal del mestre Pedro Ballester del Rey. Certificació Acadèmica Personal.

3 AMEIB-SECCIÓ ADMINISTRATIVA-Expedient personal del mestre Pedro Ballester del Rey. Certificació Exèrcit de Terra.

“comprometerse a respetar en el ejercicio de sus funciones y en toda su conducta pública los principios fundamentales contenidos en la Ley de 17 de mayo de 1958, és a dir la Llei de “los Principios Fundamentales del Movimiento Nacional”.⁴

En aquests moments, l'any seixanta-tres, en l'àmbit d'Estat espanyol, es posà en marxa una important campanya nacional d'alfabetització d'adults, ateses les grans carències formatives que tenia la població. Ballester fou enviat a Alberique, avui Alberic (València), a realitzar aquesta necessària feina.⁵ L'acabà el 31 d'agost de 1967, quan finalitzà la campanya, fou destinat a “una escuela Nacional”.⁶

El seu primer sou va ser de 19.920 pessetes anuals més dues pagues extraordinàries.⁷

Inicialment, s'hagué de dedicar a oferir l'ensenyament a la gent que treballava al camp, als magatzems de taronges, a parlar amb els empresaris...; perquè ajudassin que els treballadors poguessin acudir a les aules.

També, els matins va fer classes de dibuix i matemàtiques al “Colegio libre adoptado municipal” de la mateixa població.

En aquesta època, amb aules de 38 i 40 alumnes, rebé un premi nacional per la seva tasca d'alfabetització d'adults.

“Les persones estam en fase de formació fins que ens morim”, és la reflexió pedagògica i personal de Ballester.

4. L'arribada a Inca. Vinguda a Mallorca

Pedro Ballester arribà a Inca l'any 1968; però no ho féu per casualitat. Tenia interioritzada des d'adolescent una visió idíl·lica de Mallorca: els viatges de noces dels quals parlaven els familiars, zona de vacances i descans, creia que sempre era festa a Mallorca: Els Valldemossa, Los Javaloyas...

En el concurs de trasllats per obtenir una plaça en propietat de caràcter definitiu, va demanar com a destí Inca, igual que la Vall de La Orotava, entre altres poblacions. Pensava que sols hi estaria 4 o 5 anys, i la seva estada ja en dura quaranta-cinc.

5. Els anys del Col·legi Nacional Mixt Llevant

Ballester del Rey, que havia estat lector de francès l'any 1961 a Marmande a França, arribà a Inca el 13 de setembre de 1968.⁸

El centre públic que existia en aquells moments havia tengut el curs anterior molts problemes entre distints membres del seu claustre. Ballester venia de treballar d'Alberique, on la dinàmica de feina i de relacions entre els companys i fins i tot amb el batle eren molt diferents de les que trobà a Inca.

4 AMEIB-SECCIÓ ADMINISTRATIVA-Expedient personal del mestre Pedro Ballester del Rey. Diverses Certificacions.

5 AMEIB-SECCIÓ ADMINISTRATIVA-Expedient personal del mestre Pedro Ballester del Rey. Diligència de Possessió.

6 AMEIB-SECCIÓ ADMINISTRATIVA-Expedient personal del mestre Pedro Ballester del Rey. Nota administrativa delegació Educació i Ciència de València..

7 AMEIB-SECCIÓ ADMINISTRATIVA-Expedient personal del mestre Pedro Ballester del Rey. Full de Serveis.

8 AMEIB-SECCIÓ ADMINISTRATIVA.-Expedient personal del mestre Pedro Ballester del Rey. Diligència de presa de possessió.

En un moment encara àlgid de l'època franquista, es produí una reunió entre el professorat, l'inspector Gabriel Salom i el batle d'aleshores, Alfonso Reina Bono. Ballester intervingué per donar resposta a unes paraules de Reina, que havia criticat una intervenció del mestre sobre l'habitatge que ell havia d'ocupar; el manteniment dels habitatges dels mestres situats enfront del col·legi Llevant era de responsabilitat municipal.

Les intervencions o respostes dels mestres no eren habituals quan en aquells moments el que era normal era optar pel silenci i callar davant les autoritats.

Pedro Ballester pensa que molt possiblement això va fer que l'inspector el proposàs per ser el nou director del centre. Fou nomenat el 20-09-1963: prengué possessió dos dies més tard.⁹

-“Era un moment, afirma, en què ens trobarem en el claustre veterans de molta categoria com Catalina Aguiló, Juana Beltrán, María Erenca, Adela Sastre, Isabel Balle, Isabel Gil, Elvira Estabén, Pepe Reynés, juntament amb altres mestres més joves com Bernat Llanelas, Juan Martí, Juan Huertas, Lorenzo Reus, Rosa Ramos, Miguel Benejam, Margarita Gual, Antonio Mateu, Maria Lliteras, Francisca Truyols, Cristóbal Bennassar, Gabriel Alzamora, un any més tard; i després Antònia Corró, que estava a l'escola parroquial.”

Es jubilà, el 31 de agost de 2000. Després de 36 anys, 11 mesos i 11 dies.¹⁰

5.1. Hàbits per als alumnes

El nou equip del centre hagué de treballar dur amb els fills d'una població d'un estatus social de gent necessitada i de baix nivell cultural. Empré tota una sèrie d'actuacions encaminades a aconseguir diferents hàbits per al seu alumnat; al mateix temps que començaren tota una sèrie de millores per al propi centre.

Els docents decidiren per evitar, entre altres coses, les diferències entre el vestuari dels alumnes incorporar “els baberos”. Era una forma d'igualar a tots els nines i nines que assistien al centre.

Els mestres cercaven donar un cert “caràcter” als alumnes de l'escola. Pretenien dotar els seus alumnes d'hàbits de comportament, de neteja, de puntualitat...; no fou una feina fàcil. De totes maneres, tenien una tasca comuna, uns objectius concrets, i iniciaren tota una sèrie d'actuacions encaminades a aconseguir-los:

- Les portes del centre s'obrien i es tancaven quinze minuts abans de l'hora d'inici de les classes. Més tard s'havia de passar per direcció.

“Establírem un sistema pioner. A cada curs existia un delegat d'assistència que poc després de les entrades venia a direcció amb les faltes. Poc després, si tenien telèfon, cridàvem les famílies i, en cas contrari, un mestre els visitava per saber què passava amb el nin o la nina que havia faltat a classe. Fou difícil al principi, però en un mes estava solucionat el tema de la puntualitat i el possible absentisme escolar”, explica Ballester.

- Els banys es dotaren de sabó, de tovalloles per eixugar-se les mans, de paper...
- El centre es dotà de plantes, es folraren els baixos de les parets, s'instal·là fil musical, que pretenia dotar d'un aire de silenci l'escola i les aules...

En definitiva, se cercava i aconseguia una “dignificació de l'escola”, i a això ajudà molt el “compromís de tots els mestres de dur els seus fills a estudiar al centre”.

⁹ AMEIB-SECCIÓ ADMINISTRATIVA.-Expedient personal del mestre Pedro Ballester del Rey. Acta Junta Municipal Ensenyança Primària d'Inca.

¹⁰ AMEIB-SECCIÓ ADMINISTRATIVA.-Expedient personal del mestre Pedro Ballester del Rey. Full de Serveis.

-“Totes aquestes mesures feren que començassin al col·legi Llevant fills de famílies que no eren les habituals. Es va acabar el tipus d'alumnat que estava condemnat a l'escola pública”, són paraules de Pedro Ballester del Rey, que recordà amb intensitat els seus inicis de feina a Inca.

-“Dotarem de l'eina de la llibertat els nostres alumnes, per poder estudiar, per poder fer feina...; si un home no es pot dotar de cultura, no és un home lliure”, afirma amb rotunditat Pedro Ballester.

-“Família i escola, afegeix Pedro Ballester, són dues coses distintes. S'han d'ajudar i complementar per ajudar i millorar la formació dels nins i nines; però la família no ha d'intervenir per canviar la forma d'ensenyament, que és una feina que han de fer els mestres.

Les famílies el que han de fer és cercar el col·legi amb les característiques que volen per a la formació i educació dels seus fills.”

5.2. La calefacció

-“El nostre centre, indica, fou el primer a Mallorca que tengué calefacció central: aleshores ja era regidor de l'Ajuntament d'Inca, i vaig comentar al batle Antoni Fluxà la necessitat que l'escola tengués calefacció.

Li vaig indicar que tenia 200.000 pessetes per fer un primer pagament, uns doblers que m'havia promès la Delegació Provincial per un altre tema.

Després d'uns dubtes inicials la resposta fou afirmativa. Quan vaig anar a cercar els doblers la funcionària quasi se'n va riure de mi: ‘Vostè sap el temps que es tarda a pagar en aquesta casa’, em digué.

-“La calefacció es va instal·lar, i a l'hora de pagar no havia arribat l'ingrés. A casa meua teníem unes 200.000 pessetes estalviades, i vaig convèncer la meua dona d'emprar-les per poder pagar. Així ho vaig fer.”

Al dia següent arribaven els doblers de la Direcció del MEC. Amb allò que no comptava fou amb el descompte d'Hisenda. “Van ser 8.000 pessetes d'aquell temps que vaig perdre...”

Però, no tal sols el problema del fred fou una de les qüestions a resoldre al CNM Llevant, sinó que també se'n plantejà una altra de prou important.

-“Un any durant les vacances de Nadal la mestra Antònia Corró tornà al centre a cercar uns quaderns per corregir i els trobà plens d'uns ‘bichos raris’; un altre dia trobarem una porta que es despenia de la paret..., i quan l'estava retirant vaig quedar ple d'insectes per tot el cos. Estàvem envaïts: eren els temibles tèrmit o formiga blanca.”

-“Després de demanar pressuposts a diverses empreses i consultar a tècnics, vaig pensar que la solució era expulsar els tèrmit de l'edifici. La solució no era altra que canviar tota la fusta per elements metàl·lics. Ho aconseguírem. Fou poc més o menys l'any 1985.”

Ballester recorda altres assoliments i accions dutes endavant al col·legi: la compra de la multi-copista que pagaren diferents empresaris de la ciutat, “que s'adonaren que l'escola funcionava”; la pavimentació amb el ciment que regalà l'empresa Portland; les classes d'anglès que impartia Catalina Aguiló quan l'habitual era que a les escoles s'ensenyàs francès; la biblioteca coordinada per na Maria Lliteras, que tenia una mitjana de préstecs de trenta llibres diaris; la revista *Puig Major*; els primers viatges d'estudis; els premis de l'exèrcit, de diversos concursos; i dues actuacions molts destacades: el Concurs de Cors escolars de Nadal i una altra que encara perdura: el Concurs Escolar de Targetes de Nadal...

-“Ens convertírem, explica, en el major centre de col·locar gent a empreses d’Inca. Mol·tíssims dels nostres alumnes començaren a fer feina a fàbriques, oficines, comerços..., i alguns seguiren estudis universitaris.”

-“Es tractava de caminar, i ho havíem aconseguit.”

Els mestres, com a molts d’altres centres, posàrem en marxa les “permanències”: les famílies que volien deixaven una hora més els seus fills a les aules. A canvi pagaven una quantitat mensual.

-“Els mestres entregàvem un deu per cent d’aquests doblers per al funcionament de l’escola; això ens permetia pagar especialistes que impartien classes als nins com la música o realitzar altres activitats.”

5.3. La Dictadura

-“No vaig tenir la sensació d’estar treballant a una dictadura. Ens dedicàvem a ensenyar als infants, feim la tasca d’educadors”; així s’expressa Pedro Ballester quan se l’interroga sobre l’època del franquisme.

-“Realment, no ho pensàvem. L’escola ha de ser una locomotora, un motor que col·labori amb els pares en l’educació dels seus fills/alumnes amb la finalitat que siguin millors”, explica.

-“Érem una escola col·laboradora de la parròquia, això és obvi, i participàvem en les festes commemoratives que llavors se celebraven, i a les classes de Formación del Espíritu Nacional es parlava de Franco i José Antonio, i d’altres temes”, són les paraules de Pedro Ballester del Rey.

6. Radio ECCA

El sistema de formació que ofereix Radio ECCA sorgí a Canàries i és, a grans trets, el que es coneix com formació a distància. És una feina on es combinen les sessions o classes radiofòniques, el material imprès i les tutories periòdiques.

Radio ECCA, a més a més de l’ensenyament a Espanya, es va estendre ja en els anys setanta per Llatinoamèrica i ja en la darrera dècada per distints països d’Àfrica.

-“Allà, a les Illes Canàries, explica Ballester, la població estava molt dispersa i una associació religiosa decidí començar, entre d’altres coses, cursos d’alfabetització. Feia, al mateix temps, una labor apostòlica, social i cultural.”

-“A mi, m’ho oferí un company de magisteri, Joan Torrens. Jo ja tenia experiència d’alfabetització, i a Mallorca es donaven trets similars en relació amb la població amb la qual havia treballat a Alquerque.”

Vaig pensar que a Inca podria funcionar i em vaig posar en contacte amb els empresaris per aconseguir difondre la idea a les fàbriques.”

Parlam de l’any 1975, i als cursos de Radio ECCA s’hi apuntaren persones de tota la comarca. La majoria cercaven obtenir el certificat d’estudis primaris o el graduat escolar. Alguns d’aquells alumnes continuaren els seus estudis amb el batxillerat i a través de la universitat a distància; i, avui, són persones que han assolit una bona situació professional i social.

-“Rebien les classes a ca seva a través de les ones de Radio Popular i després teníem algunes hores presencial de consulta. En alguns casos com a Pollença i a altres indrets,

com que hi havia dificultats per rebre el senyal de ràdio, es decidí oferir als alumnes que escoltassin les gravacions del professor a casa seva. Els deixàvem els aparells perquè ho poguessin fer i seguir amb els seus estudis.”

-“Quan em vaig jubilar m’entregaren una placa per més de vint anys de feina a Radio ECCA.”

De fet, Pedro Ballester del Rey es jubilà al CEIP Ponent, per qüestions administratives, el 31 d’agost de 2000. Després de 36 anys, 11 mesos i onze dies de feina al món de l’educació, com ja s’ha indicat amb anterioritat.

7. Regidor de l’Ajuntament

Poc temps després d’haver arribat a Inca li oferiren ser regidor de l’Ajuntament. En els anys seixanta, en plena dictadura franquista, les coses funcionaven així: s’elegia pel que es denominaven *tercios*, derivats de la “Ley de Bases de Régimen Local” de 1945.

El batle, en poblacions com Inca de més de 10.000 habitants, era nomenat pel ministre de la Governació. I els regidors ho eren a través de tres *tercios*, d’acord amb la teoria de la “democràcia orgànica” expressada en el Fuero de los españoles promulgat, també, l’any 1945.

Així, una part dels regidors corresponia als representants dels caps de família, entenent com a tals les persones de qui depenien altres que necessàriament vivien en el mateix domicili, i que eren elegits en comicis populars.

Un segon *tercio* era nomenat pels representants dels organismes sindicals que es trobaven al municipi. Sindicats lligats, com no podia ser d’altra manera, al “régimen establecido”.

El darrer *tercio* era decidit pels representants dels dos anteriors entre membres d’entitats econòmiques, culturals i professionals proposats pel governador civil.

Precisament per aquest darrer *tercio* fou elegit Pedro Ballester del Rey.

-“Record, assenyala, que vaig visitar tots els regidors que votaven. Al final sortírem elegits Jaume Beltrán i jo. Amb quatre vots cadascun de nosaltres.”

Llavors, continua, els edils no teníem cap tipus de remuneració, ni dietes..., però vaig pensar que estant a l’Ajuntament podria fer alguna cosa per l’escola i també podria aportar idees per millorar el municipi.

La meva sorpresa, prossegueix, fou que a l’hora de rebre la credencial de regidor va venir acompanyada pel nomenament com a membre del Consejo Local del Movimiento, que servia per analitzar la situació del municipi i l’Ajuntament, i que presidia el batle.”

Aleshores ho era l’industrial sabater Antoni Fluxà.

La trajectòria de regidor de Pedro Ballester s’allarga fins als primers anys de la democràcia. Foren quasi trenta anys de feina a l’Ajuntament d’Inca, lligats sempre a l’Àrea de Cultura, Educació i Esports.

-“En aquells anys existia un gran esperit de familiaritat, de cooperació, que es va espenyar amb l’arribada dels partits. Era una labor diària en uns moments en els quals l’Ajuntament no tenia un duro. De totes maneres, és millor la democràcia. Ara bé, si d’una cosa estic molt satisfet, és que tots els regidors siguin de dretes o d’esquerres són amics meus.”

7.1. Actuacions municipals destacades

Pedro Ballester es mostra content de la feina feta al llarg d'aquest anys i comença per indicar que participà activament en les gestions perquè el CEIP Ponent es dugués endavant.

-“Em sent ‘muy culpable, el padre’ de la construcció del centre. Ho aconseguirem un any pel Dijous Bo. Convidarem l'inspector Bartomeu Rotger, i entre Antoni Mateu i jo mateix el convencérem a l'hora del dinar.”

En pocs dies, el també regidor Jaume Beltrán obtingué els terrenys necessaris. L'escola es construí i solucionàrem importants problemes d'escolarització que llavors existien a Inca.”

Igual que el centre, encara perduren altres actuacions com són el Concurs de paelles a la diada de pujada al puig de Santa Magdalena, els concursos de betlems i targetes de Nadal, i altres que no, però que tengueren molt èxit en el seu moment com el Concurs de Cors Escolars..., que feia que un gran nombre d'escoles, nins i famílies venguessin a Inca i omplissin el Teatre Principal.

-“En aquells moments, hi havia una certa tensió, una aversió entre col·legis públics i privats. Aquestes actuacions escolars permeteren rompre el gel, i fer entendre a molta gent que tots érem mestres i que tots ens dedicàvem al mateix: a ensenyar i a formar els nins i nines del poble.

S'ha de facilitar el terreny perquè la gent participi, afirma. També començarem els cursos perquè els nins aprenguessin a nedar, les exposicions de pintura, conferències com les d'Alexandre Ballester o Janer Manila, cursos de formació accelerada de 400 hores i en els quals participà Ramon Aguiló, qui fou batle de Palma.”

-“La banda de música, que dirigia Vicenç Bestard, estava formada per gent major. Em demanà ajuda, i l'única solució que existia era iniciar gent jove. Per la meua procedència de terres valencianes tenia molta estimació a la música.

Començarem a treballar amb els infants. De la nostra escola sortiren molts de músics, entre ells el que ha estat director de la banda, Miquel Genestra. D'alguna manera fórem els precursors de l'escoles de música de la ciutat.”

La Unió Musical Inquera el nomenà Músic d'Honor a la festa de Santa Cecília de 1992. L'acte fou presidit pel llavors batle socialista Jaume Armengol, i amb l'assistència del regidor de Cultura, Bernat Munar.¹¹

7.2. Els arcs de la Gran Via

Una de les accions, al marge de les actuacions de tipus cultural, que Ballester recorda i de la qual es mostra satisfet és una de caire urbanístic: el canvi de fisonomia de la Gran Via de Colom.

-“Conjuntament amb el regidor Antoni Mateu i el secretari Juan Llobera treballàrem molt per aconseguir que els nous edificis de la Gran Via tenguessin arcs.

Es pretenia dotar la zona d'espais per a la gent i aconseguir donar-li un caire comercial que ara té i que, en canvi, no s'ha aconseguit amb l'altra avinguda.

En principi, hi hagué alguna oposició per interessos particulars, però el resultat ha estat bo i ho continuarà essent en el futur.”

Fou una acció molt polèmica i discutida a Inca; però, al final, es realitzà.

8. Les actuacions sindicals

Molt possiblement una de les tasques menys conegudes de Pedro Ballester del Rey és la de sindicalista. L'any 1980, la que era aleshores directora provincial del MEC, Solange Castro, va parlar amb el president nacional d'ANPE, Daniel Céspedes, i li presentà el seu nom com a candidat per dirigir el sindicat a les Illes.

-“Em convidaren a un dinar i m'oferiren la possibilitat de representar ANPE, un sindicat de docents de l'ensenyança pública, a les Illes. Quan vaig saber que no provenia de cap partit polític vaig acceptar.”

En els primers anys va compaginar la seva feina al col·legi Llevant amb les accions sindicals; però, amb el temps, va veure que no eren tasques compatibles i es va decidir per continuar a ANPE, fins que es va jubilar.¹²

-“Una de les actuacions de les quals em sent més satisfet es refereix a l'equiparació de triennis que aconseguirem per a molts de mestres. Era una equiparació entre mestre i professor d'EGB.

Després de guanyar distints plets a l'Administració, els companys cobraren molts milers de pessetes. En algun cas, prop d'un milió. Aquestes quantitats eren molts de doblers per a l'època.”

9. La Fundació Alzina

Pedro Ballester del Rey era i és —de fet en aquests moments la presideix— membre de la Fundació Alzina.¹³ La Fundació es creà l'any 1980 després de la mort de la benefactora, Antònia Alzina de “Ca ses Domíngues”; propietària entre d'altres immobles de l'emblemàtica possessió de Son Bordils. La funció primordial de la Fundació era construir-hi una residència geriàtrica

Antònia Alzina era considerada una dona molt devota, i de fet una altra de les funcions de la Fundació era que una part de seu llegat havia de ser destinat al “bien de su alma”.

¹² AMEIB-SECCIÓ ADMINISTRATIVA-Expedient personal del mestre Pedro Ballester del Rey. Comissió de Serveis. Funcions Sindicals.

¹³ AMEIB i informacions diaris: *Diario de Mallorca* i *Última Hora*.

¹¹ SETMANARI DIJOURS. Número 979. 3 de desembre de 1992. Any XVII. Preu: 60 pessetes.

-“La vaig conèixer sortint de missa. Ella i la meua família sempre ho fèiem pel portal lateral de l'església de Santa Maria la Major i començarem a tractar-nos....

A la seva mort, el capellà, don Baltasar Soler, fou anomenat marmessor dels seus béns, i vaig entrar a formar part de la Fundació”.

Davant les dificultats que existien per construir la residència per a persones majors a la possessió, es decidí vendre una part de la finca. Es va tardar molt, ja que s'hagueren de resoldre distints plets sobre l'herència, que havien interposat familiars d'Antònia Alzina i que no van ser atesos per la justícia.

-“Entregàrem uns cent cinquanta milions de pessetes per a l'ampliació de la Residència Miquel Mir. Una de les condicions que hi posàrem fou que es construïssin habitacions dobles.

Si un matrimoni entrava a la Residència, el que era lògic era que no se'ls separàs. I abans de l'ampliació no els era possible estar junts.”

La Fundació està en tràmits de dissolució. Mentrestant, està intentant vendre les cases de Son Bordils i cercant l'autorització del Govern per fer-ho. Aquesta autorització hauria de confirmar que la seva finalitat social s'ha complert amb l'aportació a la Residència Miquel Mir; ja que segons els estatuts de la Fundació Alzina les cases no es podien vendre.

Sobre aquesta propietat, la de les cases de l'antiga possessió de Son Bordils, existeix una ordre d'execució municipal que obliga a la seva rehabilitació, atès que els edificis estan en estat ruïnós. És un edifici catalogat que la Fundació expressa no poder restaurar per manca de capital.¹⁴

En el cas de produir-se la venda, els beneficis aniran destinats a obres socials i apostòliques, d'acord amb els desitjos de la citada Antònia Alzina.

10. Cantaire de l'Harpa

Durant els seus anys de regidor Pedro Ballester del Rey mantingué continus contactes tant amb la banda de música com amb l'Orfeo l'Harpa d'Inca.

-“A més a més, a la banda hi tocaven els meus fills. I, per altra banda, assistia als concerts de la coral que dirigia Miquel Aguiló, recorda Ballester.

Aguiló sempre m'animava que hi anàs a cantar. La meua esposa i jo havíem format part de la Coral Polifònica de València, que dirigia el mestre don Agustín Alamán.

-Em vaig decidir i vaig entrar-hi com a tenor. Fa quasi trenta anys d'això. I ara, que estic jubilat, és una autèntica medicina. Els dilluns i dimecres de vuit i mitja a deu del vespre és sagrat. Són moments en els quals no em record de res, són moments de descarregar les tensions i per gaudir de la vida i dels amics.”

A les deu en punt deixa l'assaig. Ha de partir cap a casa seva. A aquesta hora acaba la tasca la persona que té cura de la seva dona, María del Carmen Nebot Tomás, la qual Pedro Ballester cuida de forma amorosa.

Pedro Ballester del Rey, amb més de quaranta-cinc anys de vida i feina a Inca, ha estat guardonat aquest 2013 per l'Ajuntament d'Inca amb el Premi Dijous Bo, que valora i premia els mèrits en el món de l'educació i la cultura.¹⁵

Pedro Ballester, amb tota la seva família

A l'esquerra de la imatge, vestit de primera comunió

¹⁴ Informacions diaris: *Diario de Mallorca* i *Última Hora*.

¹⁵ Acord plenari de l'Ajuntament d'Inca. Mes d'octubre.

Amb el batle Antoni Fluxà i els regidors Tomás Vaquer i Juan Truyols

DESTINOS		Forma de obtención	Total sueldo base y trienios	FECHAS						SERVICIOS				
				Nombramiento		Posesión		Cese		Propiedad		Interinos		
				Día	Mes	Año	Día	Mes	Año	Día	Mes	Año	Mes	Día
Alborique (Valencia)		Propiedad	16.920	23	9	63	20	9	63	20	9	63	-	-
En la misma		Asonso	19.920	28	11	63	21	9	63	7	3	64	-	5
En la misma		Asonso	21.840	30	4	64	8	3	64	30	9	65	1	6
Financ. computables para trienios hasta 30-9-65														
Financ. computables hasta 30-9-65		107	(37)											
Financ. computables hasta 30-8-68														
La misma		L.R. 0219	66.240	4	5	65	1	10	64	19	9	66	-	11
La misma		L.R. +1T	70.876	1	10	66	20	9	66	31	12	66	-	3
La misma		L.R. 35% C. 23	75.306				1	1	67	31	8	68	1	8
Inca "Llevant"		61.0. T.	75.306	9	9	68	1	9	68	31	12	68	-	4
Inca - 6 Ma.		L.R. 219	100.636	D. 2139/68	1	1	69	19	9	69	-	8	19	
"		L.R. +2T	107.112	2	10	69	20	9	69	31	12	69	-	3
"		L.R. 95%	113.064				1	1	70	31	12	70	1	-
"		L.R. 100%	119.016				1	1	71	19	9	72	1	8
"		L.R. +3T	126.324	2	10	72	20	9	72	31	12	73	1	3
"		L.R. 95%	149.820	D. 4470	1	1	74	30	6	74	-	6		

Full de Serveis del mestre Ballester del Rey

Pedro Ballester del Rey

Amb la mestra Antònia Corró i el llavors delegat de "Sa Nostra" a Inca Miquel Ferrer, al CNM Llevant

7/12

Ministerio de Educación y Ciencia; Delegación Administrativa de la Provincia de Baleares.-Diligencia; Por la presente se hace constar que el Maestro Nacional DON PEDRO BALLESTER DEL REY pasa a continuar sus servicios, en virtud del CONCURSO GENERAL de traslado y concurso a la Escuela Graduada Mixta de INCA (Baleares) con el sueldo anual y emolumentos legales que tenga reconocidos. La posesión en la nueva escuela se verificará del 18 al 15 de septiembre, y tendrá efectos económicos y administrativos, del día 1º de septiembre de 1968, entendiéndose que el cese en la escuela de procedencia, tendrá lugar el 31 de agosto de 1968, todo conforme dispone el Nº 3 y 11 de las Ordenes Ministeriales de 13 de mayo de 1968 y 4-7-68 (Boletín Oficial del Estado 27-5-68 y 13 de julio de 1968.-Palma de Mallorca 9 de septiembre de 1968. El Delegado, firmado y rubricado ilegible.-Registrado el Nº 1.023 del folio 29. Hay un sello en tinta en el que se lee: Ministerio de Educación y Ciencia, Delegación Administrativa Provincial Baleares.-Diligencia de Posesión: Don Juan Petro Amengual, Secretario Provisional de la Junta de Educación Primaria de Inca (Baleares).-Certifico: Que en el día de la fecha ha tomado posesión de la Escuela Nacional Graduada Mixta, de esta localidad, el Maestro DON PEDRO BALLESTER DEL REY, a quien se refiere el presente título. INCA (Baleares) a trece de septiembre de mil novecientos sesenta y ocho.-Juan Petro, firmado y rubricado.-Vº Bº El Alcalde Presidente, firmado y rubricado ilegible.-Hay un sello en tinta en el que se lee: Junta Municipal de Enseñanza Primaria, Inca (Mallorca)

7/12

Es copia fiel y exacta del original que se refiere. Palma 14 de 9 de 19. 68

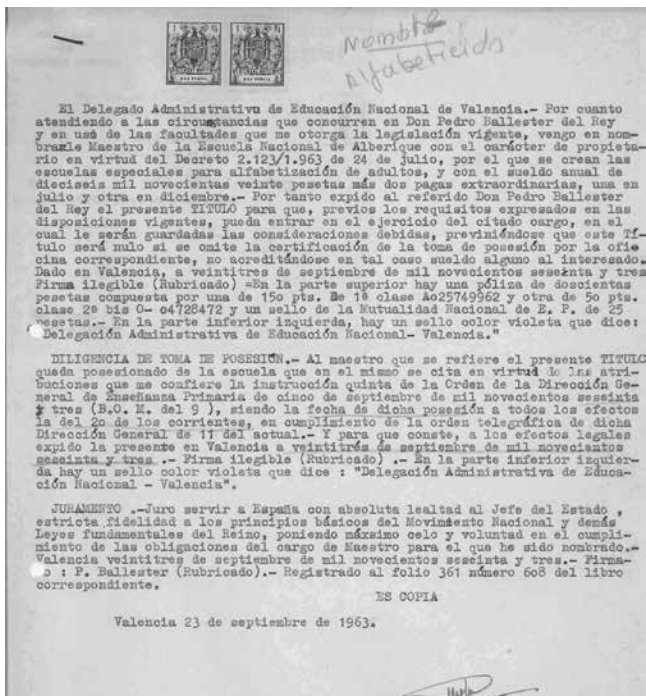
El Delegado

10

7/12

Acta de la presa de possessió del seu lloc de feina a Inca

Jurament de fidelitat als "Principios del Movimiento Nacional" a la diligència de presa de possessió a Alberique

Certificat de bona conducta expedit pel capellà de Benetússer

Contribución industrial de Inca, año 1900

XIV JORNADES D'ESTUDIS LOCALS

Blanca M. Buades García

Relación de 122 contribuyentes de la villa de Inca, que este mismo año había alcanzado, por Real Decreto, el título de Ciudad.

La relación está distribuida entre actividades industriales y comerciales, profesiones liberales, artesanos y otros.

En las columnas se detallan:

Domicilio de la actividad
Nombre y apellidos del titular
Actividad
Tarifa
Clase
Epígrafe
Pesetas